

en spoedig aan 't verstand hebben gebracht, dat zijn eer zoo iets niet duldde.

Wonderlijker iets is in de geschiedenis wel moeielijk te vinden, want de voordeelen van houtsnede boven gravure of ets zijn zeer groot. De houtsnede toch behoort tot den hoogdruk, kopergravure en ets zijn de resultaten van diepdruk, voor de vervaardiging waarvan dus voor elken afdruk de koperen plaat opnieuw moet worden ingevuld met inkt, en onder de walspers afgedrukt.

Het houtblok echter kan eenvoudig tusschen de gewone boekletters ingevoegd worden en tegelijk daarmede worden gedrukt op de boekdrukkerspers, gelijk de 16e eeuwse boeken dan ook toonen. Maar neen, terwijl de 17e eeuwse boektitel geheel in koper gegraveerd is, heeft de 18e eeuwse een vignet gedrukt van een gegraveerde koperplaat tusschen de in zwart en rood op

van koper gedrukt tusschen de in rood en zwart geconstrueerde boekdruk. Toch zou de 18e eeuw nog de reactie brengen, niet uit lang gevoelde behoefte, maar als iets gedurfs, iets dat moeite zou hebben zich in te burgeren om ten slotte in de geïllustreerde bladen, in l'Illustration, Graphic en London News te triumpheren.

De pionier die de mogelijkheid van goede boekillustratie met houtsnedes heeft aangevoerd is Thomas Bewick geweest.

FACSIMILÉ HOUTSNEDE UIT L'ILLUSTRATION 1850, NAAR GAVARNI.

de gewone wijze gedrukte letters, zoodat elke titel drie bewerkingen moest ondergaan.

Neem 't eerste 't beste 18e eeuwse boek, gansch niet als luxe uitgave bedoeld, bijvoorbeeld het Woordenboek der Wiskunde, Sterrekunde, enz., van Joan Levinus Stammetz te Amsterdam gedrukt bij Steven van Esveldt te Amsterdam in 1758, een zuiver gebruiksboek dus, en ge vindt er dien titel, met een allerliefst vignet van Besoet, een geleerde in zijn studeerkamer voorstellende,

them and C. G. and J. Robinson, London. The figures engraved on wood by T. Bewick. Price 10 s. 6 d.", een fijn boekje in geheel kalfsleder gebonden, 335 bladzijden tellende, telkens de beschreven vogel als hoofd van de pagina en een geestig vignet aan 't slot der beschrijving. De Quadrupeds beleefden toen reeds een derde uitgave.

De prentjes in „de Engelsche vogels” lokken uit tot het maken van eene vergelijking met een ongeveer te zelfder tijd verschenen

Bewick moet men werkelijk zorgvuldig analyseren om hem naar volle waarde te schatten, een waarde die niet gering is. Geboren in 1758 stichtte hij een school van houtsnijders te Newcastle on Tyne, die reeds in 1779 eenig werk leverde doch eerst in 1790 de beroemde „British Quadrupeds” en in 1797 de „British Birds” uitgaf, „Printed by Hodgson For Bechby & Bewick, sold by